

Nagyné Horváth Magdolna

SZÖVEGÉRTÉS

felmérő feladatlapok – 6. osztály

MEGOLDÁSOK

Javasolt érdemjegy	
jeles (5)	91–100 %
jó (4)	76–90 %
közepes (3)	50–75 %
elégletes (2)	24–49 %
elégtelen (1)	0–23 %

1. Az Országos Kéktúra

1.

Országos Kékkör hossza: 2 508,9 km		
Országos Kéktúra	Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúra	Alföldi Kéktúra
több mint 1100 km	540,7 km	868,2 km

 5 pont
2. – 3.A kéktúra jelvény megszerzése.
 – 2.Tájékozódás a MTSZ honlapján, igazolófüzet beszerzése.
 – 1.Felkészülés a túrázásra (öltözet, térkép, szabályok áttekintése).
 – 4.A túrázó hozzájárulásával neve a teljesítők neve közé kerül a MTSZ honlapján. 1 pont
3. • Írott-kőtől Hollóházáig
 • Hollóháza
 • Veszprém, Szombathely
 • A kéktúra útvonal főleg hegyes-dombos vidéken halad. 3 pont
4.

Szemponatok	Hasonló	Különbözik
az útvonal nyomvonala, igazolófüzet, pecsételés	X	
megtett kilométerre vonatkozó szabályok		X
életkorra vonatkozó szabályok		X
nem kell nevezési díjat fizetni	X	

 4 pont
5. – Az Országos Kéktúra útvonala
 – Az Országos Kéktúra szervezése
 – Az Országos Kéktúra népszerűsítése
 – Az Országos Kékkör
 – Gyermekkéktúra
 – A kéktúra teljesítői 3 pont
6. Pl. A kéktúra teljesítését a MTSZ jelvénnel ismeri el. Az Országos Kékkör szakaszainak különböző a jelvénye. A jelvényt az a túrázó érdemli ki, aki az igazoló füzetbe összegyűjtötte a teljesítést igazoló bélyegzéseket. 5 pont

Összesen: 21 pont

2. Holt fa

1. Választás: Pl. A holt fa haszna

Indoklás: Pl. Az emberek felismerték, hogy az erdő élővilága csak a holt fa által őrizhető meg, mivel a fajok harmadának léte az előregedett vagy holt fáktól függ.

5 pont

2. ... az előregedett fákat nem szállították el, így a bogarak akár teljes életüket a korhadt fában tölthetik.

2 pont

3. kétéltűek: – búvóhely – vadászterület	kisemlősök: – búvóhely – kotorek
hüllők: – napozás	bogarak: – élőhely
denevérek: – éjszakázóhely – telelőhely	ragadozó emlősök: – kotorek

Aláhúzendő: rovarok, bogarak, gombák, zuzmók és mohák

10 pont

4. A pusztuló faanyag eltávolítása az erdőben élő fajok közel egyharmadának életben maradását fenyegeti.

2 pont

5. Az előregedett fák kidőlhetnek, ezzel veszélyeztetik az emberek biztonságát. Sokak szemében a kivágott fák nem illenek a környezetbe, a rendetlenség látszatát keltik. Nem tudják, hogy tettük milyen súlyos következményekkel jár az erdők vagy a kertek élővilágára. A korhadt fa a földön található, így tüzelőanyagként is könnyen összeszedhető.

Javaslatom az <u>erdőben</u> található korhadt fákra vonatkozóan: A korhadt fákat hagyják az erdőben, mert így biztosítják az erdő megújulását.	Javaslatom a <u>településeken</u> található korhadt fákra vonatkozóan: Hagyjanak meg a talajtól számított 1-2 méter magas csonkot, hogy élőhelye lehessen számos élőlénynek. A fában fejlődő lárvák megóvása érdekében ne égessék el, ne dolgozzák fel a nagyobb faágakat, tegyék pl. a komposztra.
--	---

6 pont

6. biológiai sokszínűség: az állati és a növényi fajok sokfélesége
vörös lista: kihalással fenyegetett növényi és állati fajok

2 pont

Összesen: 27 pont

3. Az építész

1. • A fából készült épület bárkaformája az újvilágot ötszáz éve felfedező Kolumbusz emlékét idézi. Ez volt az 1992-es sevillai világkiállítás magyar pavilonja.
 • Az európai kereszténységet az épületen a templomtornyok jelképezik. Kolumbusz útja abban az időben volt, amikor a magyarok a kereszténység védelmében törökellenes harcot folytattak. A templomtorny harangjai a nándorfehérvári diadalra emlékeztetnek. (1992-ben 500 éves évfordulója volt Kolumbusz első útjának Amerikába, a nándorfehérvári diadalnak 1992-ben 536 éves évfordulója volt.)

5 pont

2.

templom

Paks

a magyar pavilon belső tere

Sevilla / Spanyolország

a Stephaneum /Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Piliscsaba

6 pont

3. • Szerinte az épületnek úgy kell kinéznie, mintha az alja a földből nőtt volna ki és a teteje pedig az égből ereszkedett volna alá. Az a szándéka, hogy az épület szervesen illeszkedjen a tájba.
 • A hagyományos alapanyagok, s főleg a fa felhasználásával készült épületekben a fát nem díszítőelemként, hanem szerkezetként használja.
 • Jellegzetességek: természetes anyagok, különösen a fa használata; az épület illeszkedik a tájba; tornyok és kupolák építése; a népi építészet és az ősi magyar vallás motívumai.

7 pont

4. • A gyermek Makovecz Imre életében fontos volt a tanulást jelképező Mackós alkotás/szoborcsoport.
 • pl. könyv, füzet, toll

4 pont

5. templomot, művelődési házat, uszodát, egyetemi épületegyüttest, világkiállítás pavilonját

2 pont

6. A magyar organikus építészet megteremtője volt, akinek életműve a magyar hagyományokra épült. Építészete egyedi. A hagyományos alapanyagok használatával a természethez tartozásunkat erősíti.

3 pont

Összesen: 27 pont

4. A forint

1. • Kifejezetten a gyűjtők számára vert emlékpénzek színesfémből, ezüstből vagy aranyból is készülnek.
• 2008-ban kivonták a pénzforgalomból az egy- és kétforintos érméket. A nem 0-ra vagy 5-re végződő árakat kerekíteni kell.

4 pont

2. • **pengő**
• magyar korona – **pengő** pengő – **mai forint**
• Bekarikázandó: **forint (aranyforint, 1325-1553)**

4 pont

3.

Állítás	Jelölés
A 10 forintos érméből van a legtöbb.	X
A bankjegyek körülbelül harmada 10 000 Ft-os címletű.	X
20.000 Ft-os bankjegyből van a legtöbb papírpénz.	X
Közel annyi 50 Ft-os és 100 Ft-os érme van.	X
Több 20 Ft-os van, mint 10 Ft-os.	

5 pont

4.

hitelesítő aláírások

híres történelmi személy

Magyarország címere

MNB

4 pont

5. Számítás: $1 \times 20\,000 + 2 \times 10\,000 + 3 \times 5\,000 + 4 \times 2\,000 + 5 \times 1\,000 + 6 \times 500 = 71\,000$
Válasz: **71 000 Ft van a kezemben.**

3 pont

Összesen: 20 pont

5. Magyarország legszebb arborétumai

1. • Aláhúzendó: Jeli Arborétum, Vácrátóti Arborétum, Alcsúti Arborétum, Zirci Arborétum, Fűvészkert Budapesten
• botanikus kert, fűvészkert

3 pont

2. Az arborétumok megmentik az itt gondozott veszélyeztetett fajokat a kipusztulástól, bemutatják a ritka, máshol honos fajokat, és tudományosan vizsgálják az itt található fákat, cserjéket.

3 pont

3. • A szép természeti környezetben bárki feltöltődhet, kapcsolódhat, pihenhet. Meg lehet ismerni Magyarországon nem ismert növényeket.
• Évente több mint 2 millió látogató keresi fel a kerteket.

3 pont

4.

Látogatási terv		
Hónap	Nyíló virág	Az arborétum neve
Február vége – március eleje	hóvirág	Alcsúti Arborétum
Április	tulipán	Vácrátóti Arborétum
Május	rododendron	Jeli Arborétum

6 pont

5.

A növény neve	Különlegessége	Fellelhetősége
Victoria amazonica	leveleinek átmérője akár a négy métert is elérhetik, virágzása csak két napig tart	Budapest / Fűvészkert
kubai királpálma	leveleinek súlya akár a 20 kilogrammot is eléri	Vácrátót
babérrózsa	más néven rododendron, példányaik fehér, izzó vörös, lila színben és különböző nagyságban pompáznak	Jeli Arborétum

6 pont

6. Pl. Az arborétumok a hazánkban nem őshonos növényeket is bemutató kertek, mert pl. a legyezőbanán Madagaszkárról, a hordókaktusz Mexikóból, a dél-amerikai tündérrózsa az Amazonas vidékéről, a királpálma Kubából származik.

5 pont

7.

Szempont	Jeli	Vácrátót	Alcsút	Zirc	Fűvészkert
legnagyobb terület		X			
trópusi- és pálmaháza van		X			X
100 évesnél idősebb fája van			X	X	X

3 pont

Összesen: 29 pont

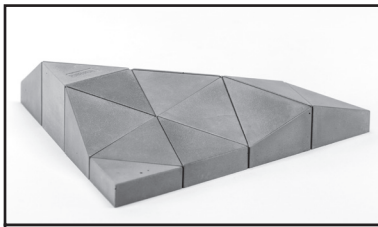
6. 21. századi magyar találmányok

1.	Használati tárgy	Szellemi játék	Fizikai játék
	– Leonar3Do – átlátszó beton – Platio	– Logifaces	– Teqball

5 pont

2. Hasonlóság: A kép és a szöveg témájában hasonló, a magyar találmányokkal foglalkozik.
Különbözőség: Abban különbözik, hogy a képen korábbi (19. és 20. századi) találmányok képei, a szövegben 21. századi találmányok leírásai vannak.

2 pont

3.			
	átlátszó beton	Teqball	Logifaces

3 pont

4. Logifaces: pl. kreatív
Teqball: pl. asztallabda

2 pont

5. • Sziszák Imre és társainak találmánya azért nagyon hasznos, mert a napelemes térkő az épületek klímarendszerét láthatja el megújuló energiával, és a térkő újrahasznosított műanyagból készül, így duplán környezetvédő a találmány.
• A Leonar3Do találmánynak találó az elnevezése, mert Leonardo da Vinci az egyik legnagyobb feltaláló volt a 15-16. század fordulóján, a 3D digitális szerkezetre, tehát napjaink találmányára utal.

4 pont

6.	Szempont	Találmány
	a legsokoldalúbban használható	Leonar3Do
	kültérben is használható	– átlátszó beton – Platio, napelemes térkő – Teqball – Logifaces
	csapatmunka eredménye a találmány	– Platio, napelemes térkő – Teqball – Logifaces

3 pont

7. pl. Szívesen kipróbálnám a Logifaces játékot, mert a működését hasonlóknak tartom a Rubik-kocka működéséhez, és azt nagyon szeretem. Ha a Logifaces játékból egy szobrot alakítanék, díszíthetném vele a szobámat, és ha a szobrot megunnám, másik szobrot formálnék belőle.

2 pont

Összesen: 21 pont

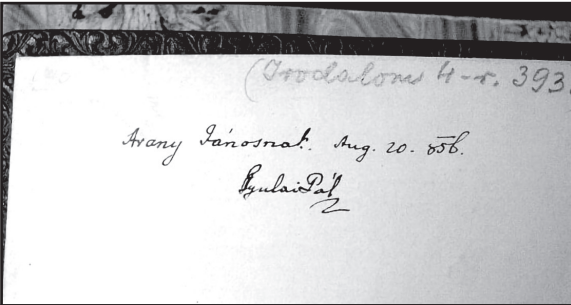
7. Arany János-kézirat

1. Az idős Arany János a tölgyfák alatt, a támlás padon ülve könyvet tart a kezében. A képen az öltözködése a szövegben leírtaknak teljesen megfelel, karimás kalapról, botról ugyancsak olvashatunk a szövegben. 2 pont

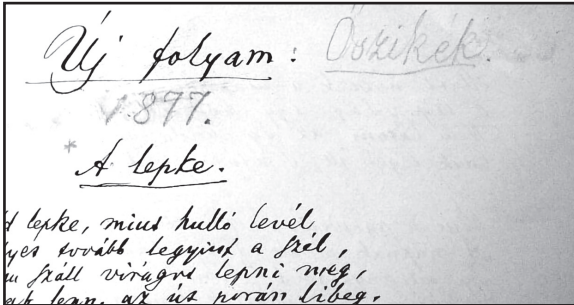
- 2.
Egyik változat	Másik változat
– Gyulai Pál ajándéka – A Margitsziget tölgyfái alatt – A Kapcsos könyv méltó helyre kerül	– A Kapcsos könyv történetének kezdete – Őszikék – A kézirat megpróbáltatásai
- 2 pont

- 3.
Kitől kapta Arany János a <i>Kapcsos könyvet</i> ?	Gyulai Pál költő barátjától
Hol jegyezte a verseket a könyvbe a költő?	a Margitszigeten
Meddig nem teltek a lapok a könyvben?	21 évig (1857-77-ig)
Mi volt az első műve a könyvben?	Szondi két apródja
Hány verset tartalmaz a kötet?	56 verset
- 5 pont

4. A költő késői alkotói korszakában születtek a versek. 2 pont

- 5.
-

1. bekezdés / 1856

2. bekezdés / 1877

- Aláhúzendó: apró, szabályos, finom betűivel 5 pont

6. Arany János – Arany László – Kisfaludy Társaság – a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára – az Akadémiai könyvtár 4 pont

7. A könyvön található kapocs arra utal, hogy a költő az ebbe írt verseket magának és nem a közvéleménynek írta. Erről a kapocsról kapta a könyv a nevét is. 5 pont

Összesen: 25 pont

8. Óslénypark Ipolytarnócon

1. Melyik megyében található az óslénypark?	Nógrád megye
Magyarország melyik részén található ez a terület?	Észak-Magyarország
Milyen szervezet az óslénypark kezelője?	Bükki Nemzeti Park Igazgatósága
Mekkora területe van az óslényparknak?	510 hektár
Hány terület érdemelte ki az Európa Diplomát hazánkban?	három
Kinek a kezdeményezésére, mikor kezdődött el a terület tudományos vizsgálata?	A terület tudományos vizsgálata 1836-ban kezdődött el Kubinyi Ferenc munkája révén.

6 pont

2. A Bükk Nemzeti Park Igazgatósága honlapján többnyelvű letölthető szakanyag található.

2 pont

3. • Ezen a területen kb. 20 millió évvel ezelőtt a növény- és állatvilágot súlyos katasztrófa érte, mert **egy vulkáni katasztrófa során betemette az ottani növény-és állatvilágot.**
 • A fák azért kövesedtek meg, mert **a vulkáni rétegekből kioldódó kovasav a fa anyagát átítatta, így azok megkövesedtek.**
 • A tanösvény tanúkövein feliratokat lehet olvasni azért, hogy **a kőzetmintákkal együtt a tájékozódást segítsék.**

6 pont

2 pont

5. Hány cápafaj maradványait mutatták ki?	Hány levélenyomatra bukkantak?	Hány lábnyomot fedeztek fel?	Mennyi időségek a lábnyomok?
25	15 000	3000	17 millió évesek

4 pont

6. A világ legnagyobb ismert, kövesedett fenyőféléjét itt találták meg, 8 méter kerületű és közel 100 m hosszúságú.

2 pont

Összesen: 22 pont

9. A tűzoltás magyarországi története

1. – A tűz barát vagy ellenség
– A tűzoltás régmúltja
– A debreceni kollégiumi tűzoltók
– A hivatásos tűzoltóság megalakulása
– Tűzoltóság a 20. században
– A tűzoltóság napjainkban
- 4 pont

2. 1870: Széchenyi Ödönnek köszönhetően 1870-ben Pesten megalakult a hivatásos tűzoltóság.
1990: A tűzvédelemről való gondoskodás 1990-től az önkormányzatok feladata.
- 2 pont

3. • Tűz esetén az emberek csak egymásra számíthattak, de nagyobb tűz esetén felszerelés és szakértelem hiányában esélyük sem volt, hogy a tüzet megfékezzék. Előfordult, hogy mindenük odaveszett. A tűz terjedésével egész utcasorok elpusztulhattak.
• A diáktűzoltók két csoportra oszlottak: oltókra és bontókra. Amíg az oltók a tűz eloltását, addig a bontók a tűz továbbterjedésének rombolással történő megakadályozását segítették.
• A jelentős technikai fejlődéshez, a bonyolultabb, drágább tűzoltógépek tartásához és kezeléséhez főfoglalkozású, hivatásos alakulatokra volt szükség.
- 6 pont

4. Kisbotos az lehetett, aki fél térdre ereszkedve a 7 kg súlyú, másfél méteres gerundiummal lassan legalább 12 nyolcast le tudott írni a levegőben.
- 2 pont

- 5.
A tűz barát	A tűz ellenség
mesterségek kialakulása (kovácsolás, fizekasság, üveggyártás)
melegedés, fűtés, főzés-sütés	települések leégése
erdőtűzek
lakástűz
elavult elektromos hálózat okozta tűz
vulkáni tevékenység okozta tűz
- 4 pont

- 6.
Állítás	Jelölés
Debreceni tűzoltó diák bárki lehetett.	
Napjainkban a katasztrófavédelem körébe tartozik a tűzoltás.	X
A középkorban a céhek feladata volt tűzörzés.	X
A műszaki mentés nem tartozik a tűzoltók feladatai közé.	
A középkorban ugyanúgy büntették a tűzzel fenyegetőt, mint a gyújtogatót.	X
Az önkéntes tűzoltóság nem szűnt meg a hivatásos tűzoltóság megalakulásával.	X
- 6 pont

7. Számítás: $106+46+60+66+641=913$
Válasz: 5-féle csoportban 913 csoport foglalkozik tűz- és katasztrófavédelemmel.
- 3 pont

Összesen: 27 pont

10. A Magyar Állami Népi Együttes

1. gála: díszelőadás – előadásturné: utazás – előadói körút
 koreográfia: a tánc mozdulatainak megtervezése - körülmény
 premier: első előadás, bemutató – élő műsor 4 pont

2. • 1 évvel később
 • Rábai Miklós, az együttes alapítója volt.
 • Azzal a céllal alakult, hogy a magyar nép dal-, tánc- és zenekincseinek hagyományait felkutassa, ápolja és továbbfejlessze, majd megszerettesse a magyarokkal és megismertesse más ország népeivel.
 • Bemutatják a történeti zenét és táncot, az eredeti népzene és néptáncot, a dramatikus játékokat, a hagyományos elemekből építkező világzenét és látványszínházat. 8 pont

3.

Személyek	Feladatuk
Mihályi Gábor	A társulat vezetője.
Pál István Szalonna	A társulat művészeti vezetője.
Timár Sándor Sebő Ferenc	Mindketten a táncházmozgalom megvalósítói, vezetői voltak, a MÁNE művészeti vezetői lettek.
Ágfalvi György	A jelenlegi tánckarvezető, aki 2017-ben magkapta a Népművészet Ifjú Mestere Díjat.

4 pont

4.

a MÁNE zenekara	a MÁNE énekkara	a MÁNE tánckara
Igyekeztek megőrizni a hagyományos hangszerösszetételt és játékmódot.	A magyar népzene és népdaltanulás volt a napi programjukban.	Meg kellett tanulniuk a különféle táncolási módokat, az eredeti mozdulatokat.

3 pont

5. Az eredeti hagyományokra épített programot kellett kidolgozni. A táncosoknál a szórakozásból munka lett, meg kellett tanulniuk az eredeti táncolási módokat, mozdulatokat. Az énekesek naponta a magyar népzene és népdal tanulásával foglalkoztak, el kellett sajátítaniuk a zenei alapokat. 6 pont

6. A táncházmozgalom a Kárpát-medence hagyományos értékei felé irányította a fiatalok figyelmét, s a parasztság által átörökölt évszázados tánc- és zenei hagyományokat a korszerű szórakozás új formájává tette. 2 pont

Összesen: 27 pont

11. Mindennapi környezetvédelem

1. A különböző színű, fedelű kukákba **elkülönített** hulladékgyűjtés lehetővé teszi a hulladék későbbi hasznosítását. A **törvénybe ütköző** hulladékelhelyezés környezetromboló. 4 pont
2. Meg kell értenünk, hogy a környezet megóvása rajtunk is múlik. 2 pont
3. Az emberek összefogásával teremthető csak meg az élhető természet, amelyet a zöld falevelek jelképeznek. 2 pont
4. Véleményem: A használt olajat tilos a lefolyóba önteni, mert súlyosan veszélyezteti a vizet. Egy liter olaj akár egymillió liter vizet is képes beszennyezni. A használt sütőolajat sárga színű, hengeres formájú gyűjtőedényben kell gyűjteni. 2 pont

5.

Rossz szokások	Tanács
Palackos vizet vásárolunk.	Magyarországon a csapvíz fogyasztható.
Sok élelmiszer kerül a kukába.	Az élelmiszert tudatosan kell vásárolni.
Műanyag tasakba tesszük a megvásárolt árut.	Mosható textiltáskába vásároljunk.
A lenyírt fűvet, a zöldség hulladékot kidobjuk.	A komposztálás hasznos dolog.
A szomszéd utcába is kocsival megyünk.	Közelre gyalog, biciklivel is eljuthatunk.

5 pont

6.

fóliák, zacskók, mustáros doboz, tusfürdős flakon, mosószeres, öblítő flakon	kartondoboz, szórólapok, újságok, reklám kiadványok, újságpapír	CD, DVD, használt tévé, elromlott hűtőszekrény, autógumi, festék, flakonok,
sárga fedelű kuka	kék fedelű kuka	hulladékudvar

3 pont

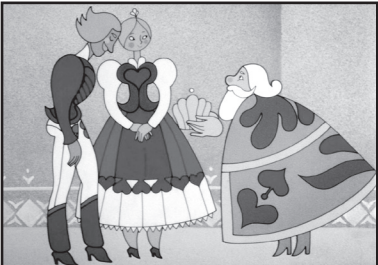
7. – Pl. be kell szerezni szelektív hulladékgyűjtésre való kukákat
 – össze kell gyűjteni, és a központilag elhelyezett szelektív hulladékot gyűjtő tartályokba kell vinni
 – csoportosítva össze kell gyűjteni a hulladékot, és el kell vinni a lakóhelyhez legközelebbi hulladékudvarba 3 pont
8. A szelektíven gyűjtött üveget tisztítás után felaprítják, szín szerint válogatják. A felaprított és szín szerint válogatott üveget beolvasztják, formákba öntik, így újra felhasználható lesz különböző termékek tárolására. 5 pont

Összesen: 26 pont

12. A magyar rajzfilm

1. animáció: **filmkészítési technika, amelyben az élettelen tárgyak, rajzok megelevenednek**
 könyvillusztráció: **a szöveget magyarázó, szemléltető rajz, ábra**
 grafika: **rajzolással készült alkotás, melyet ceruzával, tollal, krétával készítenek** 3 pont

2.

		
Toldi	János vitéz	Magyar népmesék sorozat X

- Arany János 5 pont

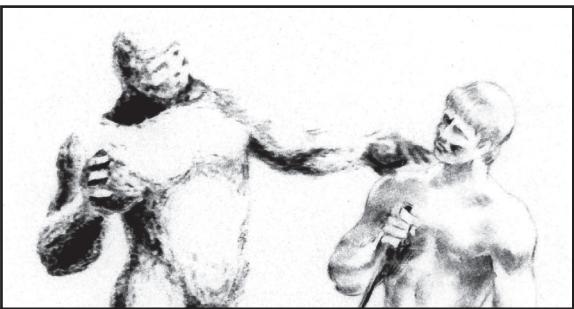
3. • Rofusz Ferenc, Dargay Attila, Nepp József, Kaláka együttes
 • Kecskeméti Filmstúdió 2 pont

4. A hungarikumok a magyarságra jellemző, értékes alkotások. A sorozat a magyar paraszti kultúra kincseit mutatja be. 2 pont

5. A teremtéstörténettel kezdődő 15 részes alkotás: **egész estés animáció**
 A rajzfilmek Álmos vezér, Zotmund és Mátyás király történeteit is földolgozták: **tévéssorozat**
 Mintegy 500 címszó magyarázza a szavak jelentését, pl. az ördög és sárkány szavakat: **(kultúrtörténeti ismeretterjesztő) könyv** 3 pont

6. Kiemelkedő, sokoldalú tevékenységet folytatott. A filmkészítés mellett művelődéstörténetész, kultúrtörténeti ismeretterjesztő könyvek szerzője, illusztrátor. Számos alkotásával rangos kitüntetést nyert. 2 pont

7.

	
Oscar-díjra jelölés	a cannes-i fesztiválon a legjobb rövidfilmnek járó Arany Pálma-díj

2 pont

Összesen: 19 pont

13. A Vöröskereszt

1. – A Nemzetközi Vöröskereszt megalakulása
 – A Magyar Vöröskereszt létrejötte, céljai
 – A humanitárius segítség magyar hagyományai
 – A vörös kereszt jogos használata 2 pont

2. Feladatai: az emberi élet és egészség védelme, az ember tiszteletének biztosítása, a szenvedések és a betegségek megelőzése. Feladata a fegyveres konfliktusok vagy a természeti katasztrófák áldozatainak megsegítése. A Vöröskereszt természeti katasztrófa esetén mentőcsapatot, keresőszolgálatot működtet, a menekülteknek szállást és étellemezt biztosít, segít a hazatérésükben. A Vöröskereszt önkéntes véradást is szervez. 3 pont

3. A plakát a Magyar Vöröskereszt megalakulásának 125. évfordulójára készült 2006-ban. A bal oldali címer a Magyar Vöröskereszt megalakulásakor használt címer, a jobb oldali a jelenlegi címer. (A jobb felső sarokban vöröskeresztes jelvény látható.) 2 pont

4.

A Nemzetközi Vöröskereszt alapszabálya kidolgozásának helye (évszám, ország, főváros): 1863, Svájc, Genf	a Magyar Vöröskereszt fővédnöke: a Magyar Köztársaság elnöke (Novák Katalin)
A Nemzetközi Vöröskereszt alapítójának neve, állampolgársága: Henry Dunant, svájci állampolgár	A Magyar Vöröskereszt alapszabályának ideje, kidolgozójának neve: 1881, Ivánka Imre

4 pont

5. A vörös kereszt használata csak azok számára megengedett, akik a szervezet tagjai. A vörös kereszt jelöléssel visszaélni nem lehet, hiszen az áldozatok számára az egyetlen garancia, hogy időben kapjanak segítséget. 2 pont

6.

Solferino, 1859.	Magyarország, 1848–49
Henry Dunant segélycsapatokat szervezett, amelyek részt vettek az ápolásban, segítségnyújtásban.	Kossuth Zsuzsanna a szabadságharc idején megszervezte a tábori kórházakat, a sebesültek ellátását.

 - Közös pont a segítségadásban: nemzetiségre való tekintet nélkül, önkéntesen biztosítottak segítséget. 3 pont

7. A Magyar Vöröskereszt több ezer önkéntese segítette az ukrajnai háború kitörése óta hazánkba érkező menekülőket. A szervezet adományokkal támogatta az Ukrajnában maradt embereket. 6 pont

Összesen: 22 pont

14. Híres magyar állatok

1. A Szinva melletti szobor Kántorról, a híres rendőr-kutyáról készült. A kutya orrával a talajt szimatolja, mint ahogy életében is a nyomot követte.

2 pont

2.

	Az állat neve	Gazdájának neve	Miben voltak rendkívüliek az állatok?
	Mancs	Lehóczki László	Kivételes tehetségű mentőkutya volt.
	Kántor	Tóth Tibor	Kivételes tehetségű nyomkövető kutya volt.
	Kincsem	Blaskovich Ernő	Kivételes tehetségű versenyló volt.

9 pont

3.

Szobra a Szinva-patak partján áll.	Mancs
Szobra Budapesten, a róla elnevezett parkban található.	Kincsem
Kitömött teste a Rendőrség-történeti Múzeumba került.	Kántor
Tizenegy évig szolgált.	Kántor
Hat éven át versenyzett.	Kincsem
Kisbolygót neveztek el róla.	Kincsem
Húsz évig szolgált.	Mancs

7 pont

4. • Húsz évnyi mentésben bizonyított munkája elismeréseként kapta a díjat a csapat tagjaként.
• Kincsem teljesítménye azért számít különlegesnek, mert kancaként (nőstényként) verte meg a méneket, ami a lóversenyeken kivételesnek számít.

4 pont

5. • Pl. Érdekes Kincsem ragaszkodása a Csalogány nevű macskához, ugyanis az nagyon ritka az állatvilágban, hogy egy ló és egy macska ilyen mély barátságot köt.
• Pl. Érdekes, hogy Mancs ilyen hosszú ideig, húsz évig, tudott a mentésben részt venni, ugyanis a legtöbb kutya nem él ilyen hosszú ideig.
• Pl. Érdekes és tiszteletre méltó Kántor kitartása, ugyanis képes volt másfél napon át egy nyomot követni, miközben több mint 100 km-t tett meg felvezetőjével.

2 pont

Összesen: 24 pont

15. Kulturális főváros

1. A cím elnyerésével az adott város lehetőséget kap, hogy Európa-szerte bemutassa kulturális életét. Például Veszprém és környékének több mint 100 kulturális programját támogatta a kormány. 2 pont

2.

	Adatok
Ki kezdeményezte ezt a programot?	Melina Mercouri görög kulturális miniszter
Milyen körben hirdetik meg a programot?	európai városoknak hirdetik meg a programot
Milyen időközönként tartják meg a programot?	évente
Melyik városban indult a program?	Athén
Mennyi idő telik el a pályázat beadása és nyerteség esetén a megvalósulás között?	5-6 év (pl. Pécs 2004-ben adta be a pályázatát, 2006-ban hirdettek eredményt, a megvalósulás 2010-ben történt)

5 pont

3. Egyre több város adja be pályázatát, a pályázatok magas színvonala miatt 2007-től évente már nem 1, hanem 2 város is elnyerheti ezt a címet. 2 pont

4. Pécs, Veszprém 2 pont

5. Az emblémában a felírás azt mutatja, hogy 2023-ban Veszprém lett Európa kulturális fővárosa. A grafikai elemek jelzik, hogy nemcsak a város, hanem a régió is részese a pályázatnak, a Balaton északi partjának körvonala, és a Bakonyt jelző vonalak erre utalnak. 3 pont

6. A támogatott 100 programban kiállítások, koncertek, filmvetítések, ismeretterjesztő előadások, gyermekprogramok, tehetségkutatás, komolyzenei előadások, költőtalálkozó egyaránt megtalálható. 3 pont

7. 2. az országon belül a pályázó városok közül egy város kiválasztása, 3. a cím elnyerésének kihirdetése, 5. a programok megvalósítása, 1. pályázat, 4. a programok kidolgozása 1 pont

8. • A pályázók a rajzok elkészítésével jobban megismerik városukat, így jobban kötődnek lakóhelyükhöz.
• A beérkezett alkotásokat szakmai zsűri értékeli, kiosztja a díjakat. A legsikerültebb rajzokat a város egy központi helyén kiállítják majd. 6 pont

Összesen: 24 pont

16. Internetnyelv

1. Az emotikonok használata Az internetnyelv használatának következményei 4 pont
2. Egy 2010-es kutatás kimutatta, hogy az általános iskolások fele használ olyan rövidítések is a kézírásban, amelyek elsősorban internetes csevegéseiket jellemzik. 2 pont
3. • Szavak helyett az emotikonokat használják, nem teszik ki a vesszőt, elhanyagolják az írásjeleket, rövidítenek, jelzésszerűen közölnek, a nyilvánvaló hibákat sem kijavítják (mert úgyis megértik).
• gyorsabb, így is érthető, vicces, érdekesebb, rövidebb 9 pont
4. Az internetnyelv eluralkodásának következménye, hogy az írás igénytelenné válik. 2 pont
5. Pl. nem ízlik/rossz az íze, szeretettel gondolok rád/puszi, rosszallom, dühös vagyok, szomorúság tölt el, fáj 6 pont

Összesen: 23 pont

17. Lánc, lánc, szótaglánc

1. Pl. Szótagdominó
• A szótagokat a kis táblácskákkal a térben is ki lehet rakni, a szöveg játéka írásban történik. 3 pont
- 2.
A szótagláncot csak ketten játszhatják.	
A játék elején kell a felhasználható időről dönteni.	X
Egy szótag csak egyszer fordulhat elő.	
A teljes szót nem szabad megismételni.	X
Két, három, négy, akár öt szótagú szavakat is lehet alkotni.	
- 5 pont
3. Az lesz a játék győztese, aki a megadott idő alatt több értelmes kétszótagú szóból álló láncot készített. 2 pont
4. • Indoklás: Az utolsó szó három szótagú, és nem felel meg a szótagolás szabályainak, mert a szó helyes szótagolása: szap-pa-nos, az utolsó szónak pedig a sza szótaggal kellene kezdődnie.
• pl. barna – nahát – hátha – határ – tárcsa – csatár 5 pont

Összesen: 15 pont

18. Siketnéma jelnyelv

- A siketnémák, nagyothallók azért tanulják meg a jelnyelvet, mert az íráson kívül így tudnak egymással kommunikálni.
 - A halló emberek közül is sokan megtanulják a jelelést, mert így a siketekkel, nagyothallókkal is tudnak „beszélgetni”.4 pont
- A kézjelekkel történő jelelést a siket és nagyothalló emberek használják. Mimikával kísért kézjelekkel fejezik ki gondolataikat. 3 pont
- Mindkét kifejezés bántó, mert rossz érzések, szidás vagy bántás tapad a szavak jelentéséhez. 2 pont
- Azoknak az anyanyelve, vagyis elsődleges nyelve a jelnyelv, akik siketnek születettek, és akiknek a szülei is siketek. 2 pont
- Mindkét nyelv emberi kommunikációs eszköz a gondolatok kifejezésére. 2 pont

Összesen: 13 pont

19. Kék Vonal

- Ha nincs kivel megbeszélni a gondokat, ha mással nem szívesen osztanák meg a bajokat, ha valaki magányos, akkor hívhatja a *Kék Vonalat*. 2 pont
Melyik korosztály hívja legtöbbször a Kék Vonalat?	11-15 év között 30-35 ezer hívás évente
2011-ben vagy 2012-ben volt több az összes hívás?	2012-ben volt több hívás

4 pont
- A Kék Vonal telefonon, amely névtelenül és ingyen hívható éjjel-nappal. Lehet írni ímélt vagy csetelni. 4 pont
- A kérdések célja, hogy a kérdező átlássa a saját lehetőségeit, és megoldást találjon a problémáira. 2 pont
- Társnak tekintenek, elfogulatlanok velem, megértők. Figyelembe veszik a saját szempontjaimat, érveimet. 3 pont

Összesen: 15 pont

20. A Kodály-módszer

1. A Kodály-módszer célja, hogy a zenét mindenkinek hozzáférhetővé tegye. 2 pont
2. A zenei nevelés lépcsőfokai: éneklés, szolfézs, hangszeres zene tanulása. 3 pont
3. • Minden ember számára a leginkább hozzáférhető hangszer a saját énekhangja. A zenei nevelés legkedvezőbb időszaka 6-16 éves kor között van.
• Aláhúzendó: A kórusban éneklés a közös gondolkodást is fejleszti, és fegyelmezett embereket nevel.
• A mindennapi éneklés fogékonyabbá teszi az éneklőt a szépségre, az énekek szövege elgondolkodtat, nevel. 5 pont
4. • Kodály Zoltán a magyar népzeneét tekintette zenei anyanyelvünknek.
• Kodály Zoltán gyűjteménye a 333 betűs, kottás olvasógyakorlat bevezető a magyar népzenebe. 3 pont

Összesen: 13 pont

21. Országúti kerékpárverseny

1. • 2022-ben az első három szakaszt Magyarországon teljesítik a versenyzők.
• A televíziós közvetítéssel Magyarország legszebb tájait, turistákat hívogató nevezetességeit is megmutathattuk az egész világnak. 4 pont
2. A verseny érintette Budapestet, Visegrádot, Kaposvárt, Balatonfüredet. 4 pont
3.

Mióta rendezik meg ezt a versenyt?	Milyen időközönként rendezik a versenyt?	Hány szakaszból áll a verseny?	Mi a jutalma az összetett verseny győztesének?
1909-től	évente	21	rózsaszín trikó

 4 pont
4. Minden szakasz idejét mérik, a célba érkezés után a versenyzők idejét hozzáadják az előző szakaszokban mért időkhöz. Az összetett verseny győztese a legrövidebb idő alatt teljesítette a távot. 2 pont

Összesen: 14 pont

22. A balatoni Kékszalag

1. A balatoni *Kékszalag* Európa leghosszabb és legrégebb tókerülő vitorlásversenye. 2 pont
2. A versenyzőknek igen különböző időjárási és szélviszonyokhoz kell alkalmazkodniuk, előfordulhat vihar, szélcsend, eső, szunnyogfelhők. Az esetleges éjszakai hajózás is nehezíti a versenyt. 3 pont
3. Motorhasználat és kikötés nélkül, 48 órán belül, az előírt útvonalon kell megkerülni a tavat. 4 pont
4. A *Kékszalag* verseny győztese árbócának csúcsán viselheti a kék szalagot. A győztes a Herendi Porcelánmanufaktúra díszes serlegét nyeri el. 2 pont
5. Sok versenyző csak a késő esti órákban, esetleg csak éjszaka tudja elérni a célt, így a Hold segíti a navigálást. 2 pont

Összesen: 13 pont

23. Csillaghullás

1. • Magyarországon több helyen is találtak meteoritot.
• A meteoritok megtalálásának helyét jelöli a térképvázlat.
• Pl. Debrecen jelölése (kabai meteorit) 3 pont
2. Az űr más részéből érkezett kisebb tárgy meteoroid, talajt érve meteorit a neve. A légkörben a meteorid elég, fényt bocsát ki, ez a tűzgolyó a meteor. 3 pont
3. A meteoridok a légkörbe érve fényt kibocsátva elégnak. 2 pont
4. A kabai meteoritban szerves anyagot mutattak ki. A tudósok ezt vizsgálva a Naprendszer keletkezéséről kapnak információkat. 2 pont
5. Pl. Legyen hosszabb a nyári szünet! 2 pont

Összesen: 12 pont

24. A berlini győző

1. Az osztrák császári hadsereg hadvezére, híres magyar huszártiszt, tábornagy, az Udvari Haditanács elnöke, egy ideig a Habsburg Birodalom első számú katonai vezetője volt. 3 pont

- 2.
Mikor történt?	Melyik ország, melyik városában történt?	Melyik történelmi korszak eseménye?	A két ellenséges országnak és uralkodójának neve	Hadik András jutalma
1757-ben	Poroszország, Berlin	XVIII. század, hétéves háború	Mária Terézia, a Habsburg Birodalom, benne a Magyar Királyság; (II.) Frigyes Porosz Királyság	háromezer arany és kitüntetés
- 8 pont

3. Az ellenség egynapi járóföldre megközelítette őket. 2 pont

4. Tette igazságos volt, mert a porosz király az osztrák tartományokat dúlta. Hadik András magyar huszárként az osztrák hadsereg tisztje volt, tehát nem hagyhatta válasz nélkül a porosz támadást. 4 pont

Összesen: 17 pont